

Koralen passen wonderwel bij aloude 'Orgelmis'

Christo Lelie – 25/06/01, 00:00

RECENSIE ALKMAAR - Op avontuurlijke wijze werd zaterdag het Orgel Festival Holland in de Alkmaarse Laurenskerk geopend. De orgelkoralen uit Bachs 'Grote Orgelmis' werden afgewisseld met gloednieuwe toonzettingen van de Duitse koralen. Het in 1991 in Alkmaar gestarte tweejaarlijkse festival is inmiddels een evenknie geworden van het veel oudere Internationaal Orgelfestival Haarlem. Evenals Haarlem kent Alkmaar een internationale orgelacademie, een concours en concerten.

De nieuwe Duitse koraalzettingen zijn in opdracht van de stichting Internationaal Schnitger Concours gecomponeerd door Jan Raas en Kees van Unen. De barokke orgelklanken van Bach, magistraal vertolkt door de bekende Duitse organist Wolfgang Zerer, bleken ondanks de contrastwerking wonderwel aan te sluiten bij de eigentijdse koorklanken. Hierin waren vaak complexe veelstemmige samenklanken te horen, waarin meer toonsoorten tegelijk klonken. Op enkele kleine onzekerheden na had het Kamerkoor van het Alkmaars Conservatorium onder de energieke leiding van Harold Lenselink daar nauwelijks moeite mee.

In het programmaboek stond niet vermeld wie van de twee componisten verantwoordelijk was voor welk koraal. Pas aan het slot van het concert werd het 'geheim van Alkmaar' prijsgegeven. Overigens hadden de componisten dermate voor een eenheid in stijl gezorgd, dat bij een eerste beluistering de onderlinge verdeling niet te raden was.

In de meeste zettingen waren fragmenten van de oude Lutherse melodieën te

herkennen, vaak ingebed in toverachtige akkoorden van grote dissonantie, of in meerstemmige vorm. Opmerkelijk was dat de uitdrukking van de tekst tot een heel ander muzikaal resultaat leidde dan bij Bach. Het gloria-lied 'Allein Gott in der Höh sei Ehr' (Van Unen) was bijvoorbeeld opvallend ingetogen, eindigend met een muzikaal vraagteken. In het credo 'Wir glauben all' an einen Gott', eveneens van Van Unen, was de teneur die van twijfel. Het lijkt alsof de componist aldus wil laten horen dat het geloof anno 2001 minder rotsvast is dan in de tijd van Bach. Hoe anders klonk diens stoere orgelbewerking van dit koraal, bijna ruig vertolkt op het volle werk door Zerer.

Van 'Aus tiefer Not' maakte Jan Raas geen klaagzang, maar een boeiend klankstuk. Interessant was ook zijn zetting van 'Dies sind die heil'gen zehn Gebot', waarin de ritmiek van de steeds weer herhaalde eerste regel van het koraal het belang van de tien geboden onderstreepte.

In de orgelwerken bleek Zerer een ideale vertolker om Bachs barokke tekst verklanking te laten horen op het Alkmaarse orgel - een van Europa's indrukwekkendste Bach-orgels. Overweldigend was ook zijn uitvoering van Het Preludium en de Fuga in Es, BWV 552, waarmee de 'mis' omlijst wordt.